

Методыка правядзення гэтых заняткаў патрабуе ад студэнтаў канцэнтравані і выкарыстання тэарэтычных ведаў, уменияў і навыкаў, атрыманых у тэарэтычнай частцы курса і на папярэдніх лабараторных занятках.

Для лепшай арыентацыі ў даведачных выданнях і ў масіве другасных крыніц інфармацыі, якія выкарыстоўваюцца пры абслугоўванні спажываючай інфармацыі, студэнты ажыццяўляюць бібліяграфічны і фактаграфічны пошук.

Значнае месца ў гэтым блоку належыць дзелавым гульням, якія спрыяюць пазнавальнай дзейнасці, інтэнсіфікацыі навучальнага працэсу і больш, чым іншыя, адпавядаюць рэальным сітуацыям у бібліятэках і органах інфармацыі.

Першая дзелавая гульня "Выбарачнае распаўсюджанне інфармацыі" (BPI) прадугледжвае аўдыторную і самастойную работу студэнтаў у якасці спажываючай інфармацыі і бібліяграфічна-інфарматараў. Набліжэнне тэматыкі інфармацыйных запытаў да рэальнай практыкі навукова-тэхнічных бібліятэк і органаў інфармацыі, з аднаго боку, стварае дадатковыя цяжкасці, але робіць яе, з другога, па водгуках студэнтаў, цікавай і выніковай.

Заклучная дзелавая гульня "Распрацоўка тэхнічнага задання на сістэму інфармацыйнага абслугоўвання" патрабуе выкарыстання набытых раней ведаў і навыкаў па пытаннях фарміравання даведачна-інфармацыйнага фонду, форм і метаў групавога і індывідуальнага абслугоўвання спецыялістаў.

Відавочна, што ўсе разгледжаныя вышэй заняткі праводзяцца па традыцыйнай тэхналогіі.

6. Пераход рэспубліканскіх, навуковых і бібліятэк ВНУ на аўтаматызаваную тэхналогію бібліятэчна-бібліяграфічных працэсаў ставіць перад выкладчыкамі факультэта шэраг праблем і пытанняў, звязаных з пераасэнсаваннем зместу тэарэтычных і практычных заняткаў па ўсіх дысцыплінах, у тым ліку і па галіновых бібліяграфіях.

Па-першае, якім чынам у рамках той жа колькасці гадзін навучыць студэнта і аўтаматызаванай тэхналогіі, і традыцыйнай, якая існуе сёння і яшчэ доўга будзе існаваць у бібліятэках розных тыпаў у рэспубліцы?

Па-другое, змест лабараторных заняткаў па аўтаматызаванай тэхналогіі па галіновых бібліяграфічных дысцыплінах будзе залежыць ад пэрагу фактараў:

- ад уменияў і навыкаў, атрыманых студэнтамі

пры вывучэнні курсаў "Вылічальная тэхніка" (зносіны з камп'ютэрам, валоданне сістэмай MARC), "Аналітыка-сінтэтычная апрацоўка дакументаў" (складанне электроннага каталога), "Арганізацыя і методыка бібліяграфічнай работы" (агульная методыка фарміравання баз дадзеных) і г.д.;

- ад паслядоўнасці вывучэння гэтых дысцыплін і пераемнасці набытых студэнтамі навыкаў;

- ад свочасовай распрацоўкі канцэпцыі камп'ютэрнай падрыхтоўкі ва універсітэце (на наш погляд, гэта галоўнае).

7. Раённе азначаных праблем выклікае неабходнасць рэалізацыі наступных арганізацыйна-метадычных мерапрыемстваў: значнае пашырэнне парку ПЭВМ і падрыхтоўкі выкладчыкаў спецыяльных дысцыплін, здольных забяспечыць якаснае навучанне студэнтаў камп'ютэрнай тэхналогіі.

Зязюля А.Р.,
ст.выкладчык

РАСПРАЦОЎКА СТРУКТУРЫ БАЗ ВЕДАЎ НАВУЧАЛЬНА-КАНТРАЛЮЮЧАЙ АБАЛОНКІ

Укараненне ў навучальны працэс аўтаматызаваных навучальна-кантралюючых сістэм (АНКС) на базе сучаснай вылічальнай тэхнікі дазваляе ў значнай ступені павысіць эфектыўнасць навучальнага працэсу, актывізаваць ўсе формы вучэбнай работы студэнтаў.

У практыку навучальнага працэсу ВНУ ў сучасны момант укараняюцца навучальна-кантралюючыя сістэмы, якія арыентаваны на вывучэнне матэрыялу і праверку ведаў у канкрэтных вучэбных дысцыплінах і ўключаюць інфармацыйнае забеспячэнне па канкрэтных тэмах, раздзелах або па вучэбнай дысцыпліне ў цэлым. Працэс навучання ў гэтым выпадку ўяўляецца як працэс непасрэднага актыўнага ўзасмадзяснення выкладчыка, распрацаванага вучэбна-метадычнага забеспячэння аўтаматызаванай НКС і навучэнца.

Узасмадзясненне выкладчыка і навучэнца ва ўмовах традыцыйнага навучальнага працэсу можа быць апісана як працэс кіравання дзейнасцю навучэнца. Гэты працэс носіць інфармацыйны

характар у агульным сэнсе гэтага паняцця і далёка не акрэслены толькі перадачай вучэбнай інфармацыі. На працягу ўсяго часу навучання педагог вывучае ўзровень падрыхтоўкі навучэнца, яго індывідуальныя характарыстыкі і асабістыя псіхалагічныя якасці, выяўляе здольнасці і прыярытэты і, выкарыстоўваючы свае педагогічныя веды і назапашаны вопыт, выпрацоўвае сістэму ўздзеяння.

Такім чынам, узаемадзеянне педагога-выкладчыка і навучэнца з'яўляецца асноўным у навучальным працэсе і носіць непасрэдны ці апасродкаваны характар. Да такіх сродкаў уздзеяння трэба аднесці ўсё вучэбна-метадычнае забеспячэнне працэсу, выкарыстанне аўтаматызаваных навучальных сістэм і інш.

Пры ўкараненні аўтаматызаваных сістэм навучання неабходна забяспечыць аператыўны і зручны доступ да ўводу і карэкцыі вучэбнага матэрыялу, магчымасць кіравання навучальным працэсам з боку выкладчыка, першапачатковы аналіз эфектыўнасці прымяняемых сродкаў, метадаў і формаў навучальнага працэсу, уключэнне высокакасных алгарытмаў экспертнай ацэнкі паспяховасці працэсу навучання, наданне АНКС здольнасці адаптавацца да базавага ўзроўню падрыхтоўкі навучэнцаў і ўключэнне элементаў праблемнага навучання.

Важнае значэнне маюць формы прадстаўлення вучэбнай інфармацыі і інструментарый, які выкарыстоўваецца навучэнцам у асяроддзі навучальнай сістэмы.

Рэалізацыя прынцыпаў індывідуальна-асобнага падыходу патрабуе назапашвання і аналізу інфармацыі аб паспяховасці кожнага навучэнца і аператыўнай карэкцыі паслядоўнасці вывучэння матэрыялу дадзенага прадмета.

Нарэшце, у працэсе навучання студэнт не толькі засвойвае неабходную для паспяховай прафесійнай дзейнасці колькасць інфармацыі, але і развівае свае творчыя і пазнавальныя здольнасці. Таму ўстае задача ўключэння метадаў актыўнага ўздзеяння і дыягностыкі ў гэтым напрамку ў структуру АНКС.

Пры распрацоўцы структуры базы ведаў навучальна-кантралюючай абалонкі мы зыходзілі з наступных канцэптуальных палажэнняў:

- магчымасць гібкага фарміравання вучэбнага матэрыялу ў дадзенай прадметнай галіне;

- забеспячэнне адаптыўнага падыходу да паслядоўнасці вывучаемага матэрыялу і яго зместу з улікам базавых ведаў і індывідуальна-асобных характарыстык навучэнца;

- уключэнне інтэлектуальных падсістэм ацэнкі паспяховасці засваення вучэбнага матэрыялу і ўзроўню развіцця творчых і пазнавальных здольнасцей навучэнца;

- уключэнне апаведнага дадзенай прадметнай галіне інструментарыя;

- дасягненне высокай ступені нагляднасці прад'яўляемага вучэбнага матэрыялу і зручнага інтэрфейсу для ўводу адказаў;

- вырашэнне арганізацыйна-метадычных праблем пры ўкараненні АНКС у навучальны працэс.

Структура базы ведаў АНКС распрацавана з улікам галоўных дыдактычных прынцыпаў навучання, неабходнасці апрацоўкі ўваходных транзакцый, выходных формаў і нагляднага прадстаўлення першапачатковых, бягучых, паэтапных і канчатковых вынікаў аналізу навучальнага працэсу навучэнца і статыстычных даследаў па групе.

Распрацоўка практычнай сістэмы АНКС, на наш погляд, дазволіць эксперыментальна ацаніць эфектыўнасць распрацаванага падыходу да канстрування навучальных абалонак гэтага тыпу.

Касап В.А.,
канд.пед.наук,
дацэнт

ПАДРЯХОЎКА СТУДЭНТАЎ У ГАЛІНЕ ПАТЭНТАЗНАЎСТВА -- НЕАБХОДНАЯ СКЛАДАНАЯ ЧАСТКА ПАДРЯХОЎКІ БІБЛІЯТЭЧНА- ІНФАРМАЦЫЙНЫХ СПЕЦЫЯЛІСТАЎ

Неабходнасць падрыхтоўкі студэнтаў у галіне патэнтазнаўства абумоўлена пашырэннем знешнеэканамічных сувязей Беларусі, камерцыйнай дзейнасці прадпрыемстваў і асобных грамадзян і ў сувязі з гэтым патрабаваннямі ў даставернасці інфармацыі аб рынках збыту прадукцыі, аб спосабах аховы інтэлектуальнай і прамысловай уласнасці, аб парушэннях правоў уладальнікаў ахоўных дакументаў, аб узроўні выпускаемай прадукцыі, вынаходніцкай актыўнасці фірм і асобных фізічных асоб і інш.

Патэнтазнаўства як комплексная дысцыпліна ўключае эканамічныя, юрыдычныя, уласна тэхнічныя і інфармацыйныя веды. У краіне ня-